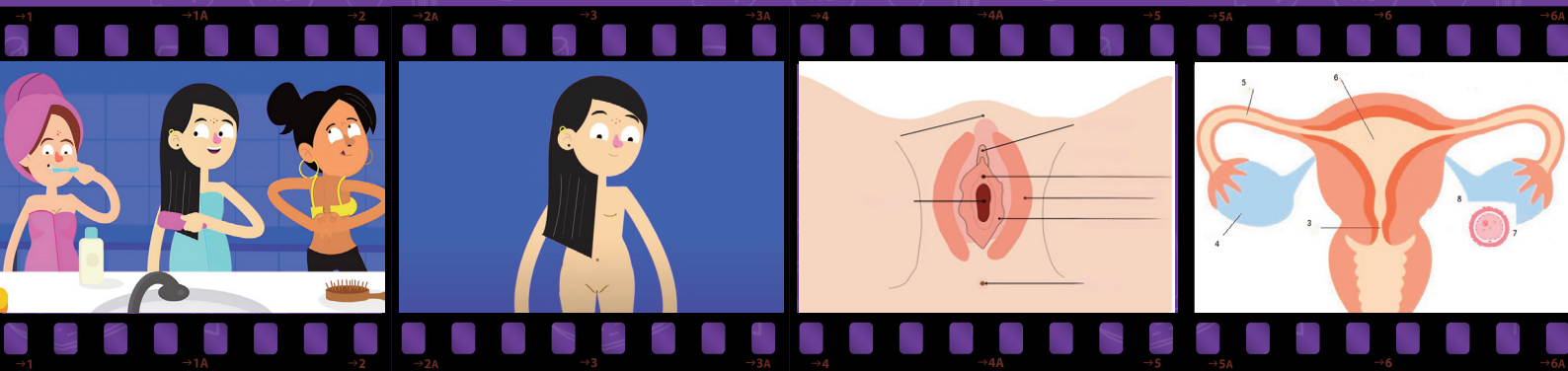

amaze

Σεξουαλική Εκπαίδευση

Θηλυκά αναπαραγωγικά και γεννητικά όργανα

Για την έκδοση στα ελληνικά

amaze

Advocates
for Youth
Rights. Respect. Responsibility.

ΩΣ
ΑΙΔΩ
σεξουαλική εκπαίδευση
για όλες τις ηλικίες

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Δίκτυο
για τα δικαιώματα
του παιδιού
network
for children's
rights

Τα σχέδια μαθημάτων του AMAZE
για εκπαιδευτικούς αναπτύσσονται
με την υποστήριξη του
Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ).

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

Ηλικιακή ομάδα: 9-12

Διάρκεια 45'

ΣΤΟΧΟΙ (προσαρμογή από τον Διεθνή Τεχνικό Οδηγό για τη Σεξουαλική Εκπαίδευση UNESCO 2018)

Βασική ιδέα και στόχοι:

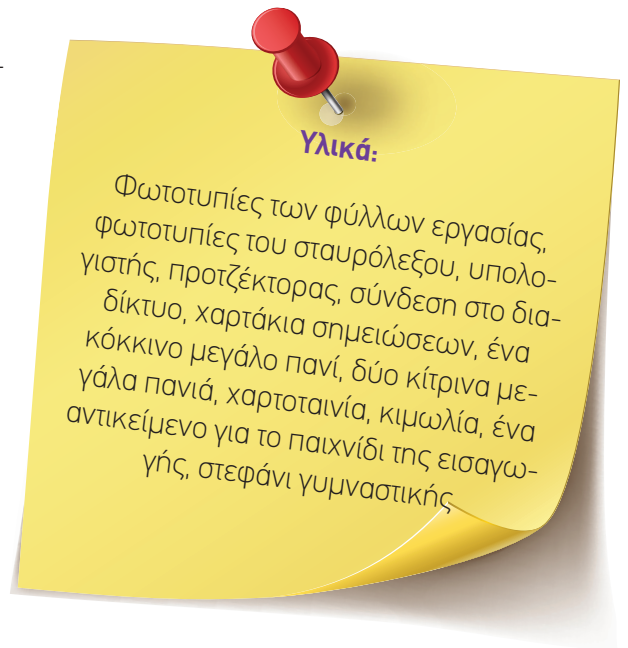
6.1 Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Ανατομία και Φυσιολογία

Βασική ιδέα: Το σώμα του κάθε ανθρώπου έχει μέρη που σχετίζονται με τη σεξουαλική υγεία και την αναπαραγωγή και είναι συνηθισμένο για τα παιδιά να έχουν απορίες σχετικά με αυτά.

Βασική ιδέα: Τα κορίτσια (άτομα με XX χρωμοσώματα) μπορούν να απελευθερώνουν ωάρια κατά τη διάρκεια του εμμηνορροϊκού κύκλου τα οποία χρειάζονται για την αναπαραγωγή.

Οι μαθητές/-τριες θα μπορούν να:

- Περιγράφουν τα μέρη του σώματος που σχετίζονται με τη σεξουαλική υγεία και την αναπαραγωγή (γνώση).
- Αναγνωρίζουν ότι είναι φυσιολογικό να διαθέτουν περιέργεια και να έχουν απορίες σχετικά με τα σώματα και τις σεξουαλικές λειτουργίες (στάση).
- Εξηγούν τις βασικές λειτουργίες του σώματος που συμβάλουν στην αναπαραγωγή (π.χ. εμμηνορροϊκός κύκλος) (γνώση).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ: Το μάθημα θα καλύψει θέματα που μπορεί να ανακαλέσουν τραυματικές εμπειρίες ή αναμνήσεις σε κάποια παιδιά ή/και να τους δώσουν την ευκαιρία να σας μιλήσουν για αυτά. Είναι σημαντικό πριν ξεκινήσετε να έχετε μια βαθιά κατανόηση του μαθήματος, συμπεριλαμβανομένων των οπτικών ερεθισμάτων που εμφανίζονται και να προετοιμάσετε την τάξη. Έχετε διαθέσιμες πληροφορίες για σχολικές συμβουλευτικές υπηρεσίες και γραμμές βοήθειας. Σε περίπτωση αποκαλύψεων σχετικών με βία ή κακοποίηση, ακολουθήστε τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την εμπιστευτικότητα και την αναφορά. [Πώς διαχειριζόμαστε μια αποκάλυψη κακοποίησης από ένα παιδί;](#)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αυτό το μάθημα και το μάθημα *Ανατομία: Φύλο που αποδόθηκε στη γέννηση (Αρσενικό)*, μοιράζονται κοινή στοχοθεσία και διαφοροποιούνται ως προς το περιεχόμενο, αρσενικό ή θηλυκό. Επειδή, οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν τη σειρά με την οποία θα προχωρήσουν στη διδασκαλία, δηλαδή να παρουσιάσουν πρώτα το θηλυκό ή πρώτα το αρσενικό με βάση τις δικές τους ανάγκες, προτείνονται δύο διαφορετικές εισαγωγικές ασκήσεις οι οποίες παρουσιάζονται στα δύο εκπαιδευτικά σενάρια. Οι εκπαιδευτικοί θα επιλέξουν την *Εισαγωγή Α* για να συνοδεύσει το πρώτο από τα δύο μαθήματα της σειράς *Ανατομίας* που θα διδάξουν και θα χρησιμοποιήσουν την *Εισαγωγή Β* για το δεύτερο μάθημα, ανεξάρτητα αν αυτό αφορά το αρσενικό ή το θηλυκό. Προτείνεται αυτά τα δύο μαθήματα να γίνουν το ένα μετά το άλλο.

Εισαγωγή Α: Τι κρύβεται; (10')

Οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν στην τάξη ένα αντικείμενο το οποίο έχουν καλύψει με ένα πανί ώστε να μην φαίνεται, αλλά ούτε και να είναι εύκολο τα παιδιά να μαντέψουν τι είναι. Μπορεί να είναι ένα παιχνίδι, ένα ρούχο, ένα χρηστικό αντικείμενο ή ότι άλλο οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι θα εξάψει τη φαντασία και το ενδιαφέρον της τάξης.

Εξηγούν στα παιδιά ότι το παιχνίδι είναι να μαντέψουν το αντικείμενο που έχουν καλυμμένο. Αφήνουν τα παιδιά να προτείνουν ένα ή δύο πράγματα και μετά εξηγούν ότι θα μπορούσαν, ως μέρος του παιχνιδιού, να κάνουν βοηθητικές ερωτήσεις που θα οδηγήσουν στη λύση του μυστηρίου του καλυμμένου αντικειμένου. Για παράδειγμα: *Τρώγεται; Φοριέται; Είναι μαλακό; Παίζουμε με αυτό; κ.λπ.*

Συζητούν με τα παιδιά για το θέμα της περιέργειας. Η συζήτηση θα μπορούσε να εξελιχθεί κάπως έτσι: *Είναι φυσιολογικό οι άνθρωποι να είμαστε περίεργοι για τα πράγματα γύρω μας. Έτσι μαθαίνουμε και καταλαβαίνουμε τον κόσμο γύρω μας και μέσα μας. Όταν είμαστε περίεργοι για κάτι, προσπαθούμε να μαντέψουμε τι είναι; Πολλές φορές προσπαθούμε να μαζέψουμε πληροφορίες για να λύσουμε το ζήτημα που μας προκαλεί περιέργεια. Μερικές φορές αν δεν έχουμε εξηγήσεις για κάποια πράγματα που μας προκαλούν περιέργεια μπορεί να νιώσουμε άγχος ή και ανασφάλεια γι' αυτό είναι καλό να βρίσκουμε τους σωστούς ανθρώπους, τους οποίους εμπιστευόμαστε, για να μάθουμε για ότι μας προκαλεί περιέργεια.*

Οι εκπαιδευτικοί λένε ότι για να προχωρήσουν στο σημερινό μάθημα, τα παιδιά θα πρέπει να απαντήσουν σε ένα γρίφο: *Τι είναι αυτό που έχουν όλοι οι άνθρωποι ίδιο αλλά ταυτόχρονα και διαφορετικό; Εκμαιεύουν την απάντηση: το σώμα μας.*

Αφού απαντηθεί ο γρίφος, οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν την κουβέντα με μια νέα ερώτηση: *Τι επάνω στο σώμα προκαλεί συνήθως στα παιδιά, τη μεγαλύτερη περιέργεια; Προσπαθούν να εκμαιεύσουν την απάντηση: Τα γεννητικά μας όργανα.*

Εναλλακτικά, ιδιαίτερα εάν οι εκπαιδευτικοί θεωρήσουν ότι οι μαθητές/-τριες της τάξης τους θα ντραπούν να μιλήσουν για τα γεννητικά όργανα, μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια σειρά από ερωτήσεις γύρω από τα διάφορα όργανα του σώματος και τη λειτουργία τους. Για παράδειγμα: *Σε τι χρειάζεται η μύτη μας; Τι μπορούμε να κάνουμε με τα χέρια μας; Τι ρόλο έχουν οι πνεύμονες; κ.λπ.* καταλήγοντας σε ερωτήσεις για τα γεννητικά όργανα και τη λειτουργία της αναπαραγωγής.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνδέσουν τη φυσική περιέργεια που έχουν συνήθως τα παιδιά για τα γεννητικά τους όργανα με το γεγονός ότι αυτά είναι σχεδόν πάντα καλυμμένα, άρα είναι εύκολο να εξάψουν την περιέργεια. Επίσης, θα πρέπει να τονίσουν ότι τα γεννητικά όργανα είναι καλυμμένα όχι από ντροπή γι' αυτά αλλά διότι είναι σημαντικά και ευαίσθητα και οι άνθρωποι πρέπει να τα προστατεύουν με ρούχα και εσώρουχα.

Ο/Η εκπαιδευτικός εξηγεί στα παιδιά ότι στο σημερινό μάθημα, θα πάρουν πληροφορίες για το αρσενικό ή το θηλυκό σώμα (ανάλογα με αυτό που έχει επιλέξει να διδάξει).

Εισαγωγή Β: Ερωτήσεις παρακαλώ... (10')

Η/Ο εκπαιδευτικός θυμίζει στα παιδιά τη συζήτηση για τη φυσική περιέργεια για το σώμα και τη λειτουργία των αναπαραγωγικών οργάνων, όπως έγινε στο προηγούμενο μάθημα *Ανατομίας*. Θυμίζει επίσης, τον γρίφο: *Τι είναι αυτό που έχουν όλοι οι άνθρωποι ίδιο αλλά ταυτόχρονα και διαφορετικό*; Εξηγεί ότι στο σημερινό μάθημα θα συζητηθούν θέματα που αφορούν το αρσενικό ή το θηλυκό φύλο, ανάλογα με το μάθημα που έχει προηγηθεί.

Έπειτα, λέει στα παιδιά να γράψουν ανώνυμα μία ή περισσότερες ερωτήσεις που θα ήθελαν να κάνουν και αφορούν το αρσενικό ή το θηλυκό σώμα (ανάλογα). Μοιράζει στα παιδιά τα χαρτάκια και τους δίνει λίγα λεπτά για να γράψουν τις ερωτήσεις τους. Στη συνέχεια, αποδελτιώνει περιληπτικά τις ερωτήσεις στον πίνακα. Αν υπάρχουν ερωτήσεις γύρω από θεματικές που δεν παρουσιάζονται στο βίντεο (για παράδειγμα, κάποια παιδιά θα μπορούσαν να ρωτήσουν για την εγκυμοσύνη αν το μάθημα αφορά τα θηλυκά αναπαραγωγικά όργανα ή για κάποιες μεταδιδόμενες λοιμώξεις κ.λπ.) εξηγεί ότι θα κρατήσει αυτές τις ερωτήσεις για μελλοντικά μαθήματα.

Βίντεο (2') Οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν το βίντεο μέχρι το τέλος.

Συμπλήρωσε με τη σωστή λέξη (5')

Οι εκπαιδευτικοί χωρίζουν την τάξη σε ομάδες των τριών, τεσσάρων παιδιών και δίνουν σε κάθε παιδί μια φωτοτυπία του φύλλου εργασίας (βλ. Παράρτημα). Ζητούν από τα παιδιά να δουλέψουν στην ομάδα τους και να συμπληρώσουν στο φύλλο εργασίας τους το όνομα των αναπαραγωγικών οργάνων. Δεν πειράζει αν δεν τα θυμούνται όλα, μπορούν να συμπληρώσουν όσα θυμούνται. Θα ξαναδούν το βίντεο στη συνέχεια. Επίσης, πρώτα θα πρέπει να συμπληρώσουν αν στο σχήμα απεικονίζονται τα εξωτερικά ή τα εσωτερικά αναπαραγωγικά όργανα.

Επανάληψη του βίντεο (2')

Οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν το βίντεο για δεύτερη φορά μέχρι το τέλος.

Συμπλήρωσε αυτό που λείπει (5')

Ενθαρρύνουν τα παιδιά να συμπληρώσουν τυχόν κενά που έχουν αφήσει. Στο βίντεο δεν αναφέρεται ο τράχηλος, αλλά τα παιδιά συναντούν τον όρο στο Φύλλο Εργασίας καθώς και στην επόμενη δραστηριότητα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναφερθούν σ' αυτόν. Στο τέλος, γίνεται ο έλεγχος των απαντήσεων. Το φύλλο εργασίας μπορεί να προβληθεί στον πίνακα και να παρουσιαστούν οι σωστές απαντήσεις με τη βοήθεια των παιδιών στην ολομέλεια.

Το ταξίδι των ωαρίων (20')

Ο/Η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι θα παίξει όλη η τάξη ένα διασκεδαστικό παιχνίδι. Υπενθυμίζει επιγραμματικά το μέρος του βίντεο που αφορούσε την ωρίμανση των ωαρίων, το ταξίδι τους προς τη μήτρα και την αποβολή τους από τον κόλπο με τη μορφή της έμμηνου ρύσης.

Σχεδιάζει στο πάτωμα με κιμωλία ή χαρτοταινία ένα μεγάλο σχήμα σαν ανάποδο τρίγωνο που να μοιάζει με τα εσωτερικά θηλυκά αναπαραγωγικά όργανα. Εξηγεί που βρίσκονται οι ωοθήκες, που είναι οι σάλπιγγες, που βρίσκεται η μήτρα και ο κόλπος. Στο σημείο των «ωοθηκών» τοποθετεί δύο μεγάλα πανιά. Στερεώνει όρθιο με χαρτοταινία στην «έξοδο του κόλπου», το στεφάνι της γυμναστικής. Εναλλακτικά, μπορεί να κρατούν το στεφάνι οι εκπαιδευτικοί ή ένα παιδί.

Λέει στα παιδιά ότι όλα έχουν μεταμορφωθεί σε ωάρια και βρίσκονται στις ωοθήκες περιμένοντας το ταξίδι προς τη μήτρα και την έξοδο από τον κόλπο. Βάζει τα μισά παιδιά να κρυφτούν κάτω από το πανί στην αριστερή «ωοθήκη» και τα άλλα στη δεξιά. Στο χώρο που είναι η μήτρα, στις άκρες προσαρμόζει το κόκκινο πανί.

Εξηγεί ότι κάθε φορά που θα ακουμπά ένα παιδί στην πλάτη αυτό θα σηκώνεται, θα κάνει ότι τεντώνεται και θα φεύγει από την ωοθήκη για να ξεκινήσει σιγά σιγά το ταξίδι προς τον κόλπο, ακολουθώντας την αφήγησή του/της. Όταν θα φτάνει στη μήτρα και πριν προχωρήσει στον κόλπο, θα πρέπει να παίρνει μαζί του και το κόκκινο πανί που έχει τοποθετηθεί εκεί. Θα βγαίνει αργά μαζί με το πανί από το στεφάνι που συμβολίζει την έξοδο του κόλπου. Οι εκπαιδευτικοί εξηγούν στα παιδιά ότι στην πραγματικότητα το ωάριο απορροφάται από τα τοιχώματα της μήτρας, αλλά προκειμένου να παιχτεί το παιχνίδι θα πρέπει να αποχωρήσουν από το στεφάνι ακούγοντας την αφήγηση.

Η αφήγηση των εκπαιδευτικών μπορεί να είναι ως εξής:

Είναι Ιανουάριος, ένα ωάριο έχει ωριμάσει και ετοιμάζεται για το ταξίδι προς τη μήτρα. [Η εκπαιδευτικός ακουμπά ένα παιδί στην πλάτη]. Χαιρετά τα άλλα ωάρια που δεν είναι ώριμα ακόμη και αφήνει σιγά σιγά πίσω του τη φιλική ωοθήκη που το φιλοξενούσε τόσα χρόνια, από τη τον 3ο μήνα της κύησης ήδη. Περιπατά αργά στις σάλπιγγες. Κοιτάζει με περιέργεια γύρω του. Στο βάθος, φαίνεται ότι οι στενές σάλπιγγες ανοίγουν. Τι να υπάρχει άραγε μπροστά του; Σε λίγο βλέπει έναν μεγαλύτερο χώρο που στις άκρες του είναι στολισμένος με κάτι κόκκινο. Α! σκέφτεται έφτασα στη μήτρα. Να οι κατακόκκινες θρεπτικές ουσίες που δε χρειάζονται πια, αφού δεν γονιμοποιήθηκαν! Ακουμπά στα τοιχώματα της μήτρας και σιγά σιγά νιώθει να απορροφάται, να χάνεται... Οι θρεπτικές ουσίες συνεχίζουν το ταξίδι προς τον κόλπο και την έξοδο. Το ωάριο που δεν γονιμοποιήθηκε τις συνοδεύει με το βλέμμα του! Να η έξοδος του κόλπου!

Κοιτάει πίσω του αλλά δεν υπάρχει γυρισμός γιατί δεν υπάρχει πια, αντίο και ευχαριστώ για την ευκαιρία σκέφτεται! Αποστολή εξετελέστη!

Η αφήγηση επαναλαμβάνεται και κάθε φορά, οι εκπαιδευτικοί αλλάζουν τον μήνα διαλέγοντας ένα παιδί από την άλλη ωοθήκη. Μπορούν επίσης, να εξηγήσουν τη δίδυμη κύηση (διζυγωτική) χτυπώντας δύο παιδιά στην πλάτη, αλλάζοντας την αφήγηση αναλόγως. Για παράδειγμα: *Α! κάτι όχι τόσο συχνό συνέβη αυτό το μήνα στις ωοθήκες. Δύο ωάρια ωρίμασαν ταυτόχρονα και ξεκίνησαν μαζί το ταξίδι τους...*

Οι εκπαιδευτικοί παίζουν για λίγο το παιχνίδι με όσα περισσότερα παιδιά, ο χρόνος και η τάξη επιτρέπει να συμμετέχουν.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Αν οι εκπαιδευτικοί θέλουν να συζητήσουν την έμμηνο ρύση εκτενέστερα υπάρχει και το βίντεο του AMAZE «Εμμηνόρροια: Τι να περιμένεις;»

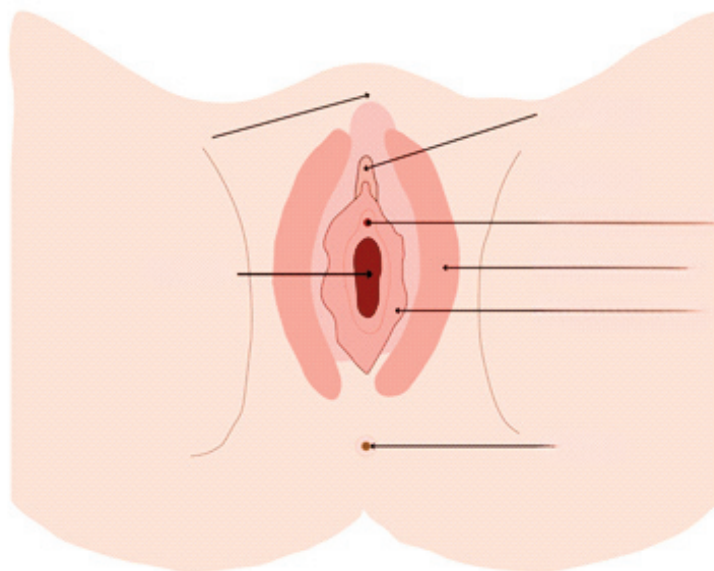
Εργασία για το σπίτι. Τα παιδιά λύνουν το σταυρόλεξο (βλ. Παράρτημα).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

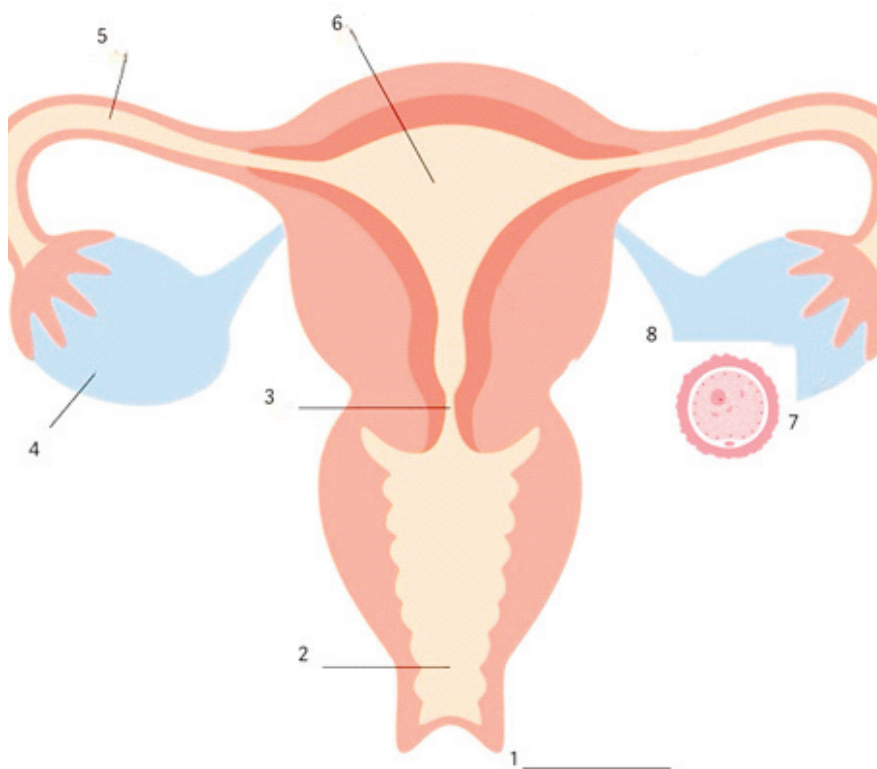
Φύλλο εργασίας¹

Ανατομία: Φύλο που αποδόθηκε στη γέννηση (θηλυκό)

..... Θηλυκά αναπαραγωγικά όργανα

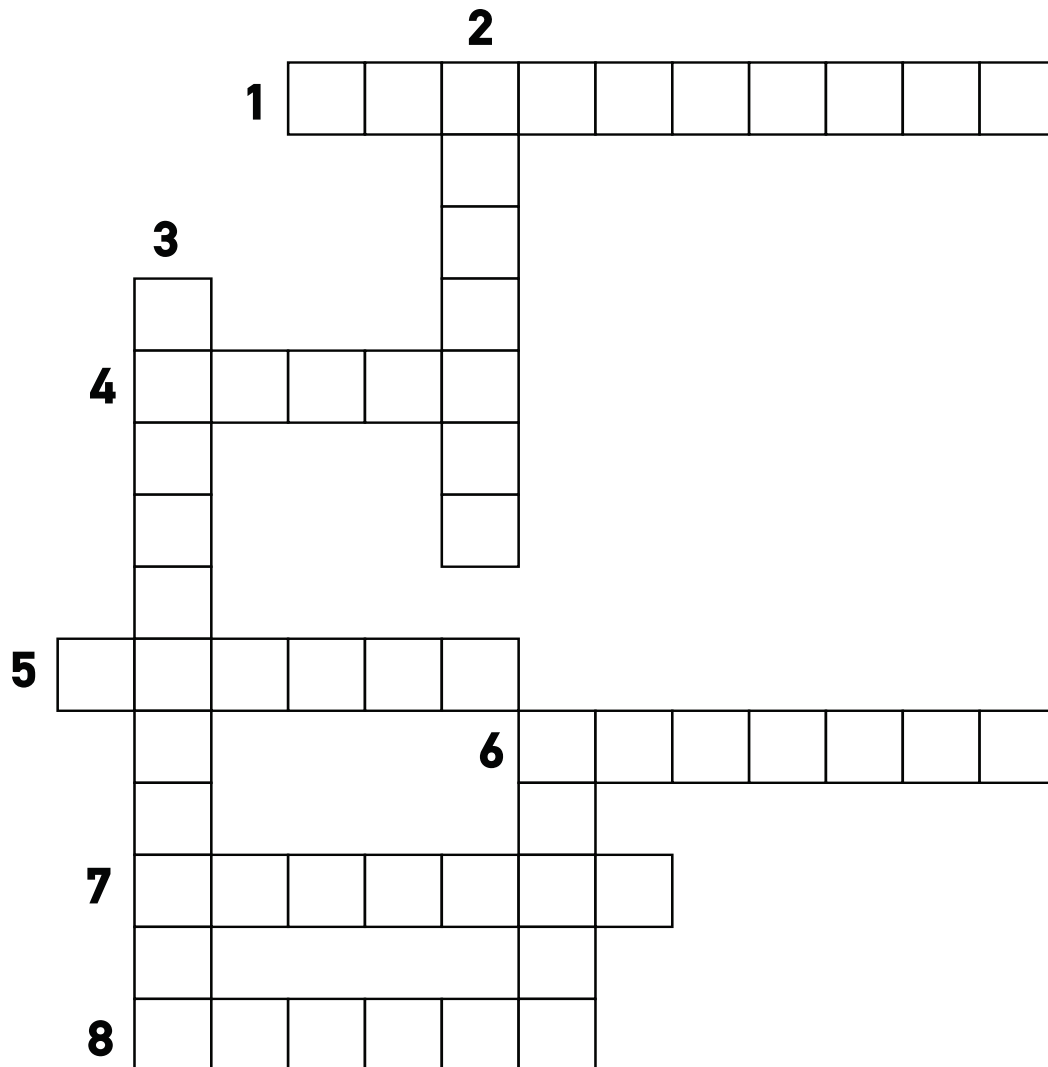
..... Θηλυκά αναπαραγωγικά όργανα

¹ Οι εικόνες χρησιμοποιούνται με άδεια από το Freepick.

ΘΗΛΥΚΑ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΝΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ²

Λύσε το σταυρόλεξο χρησιμοποιώντας τους όρους που έμαθες στο μάθημα.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Το πιο πλούσιο σε νεύρα έρος του αιδοίου
4. Εκεί εγαλώνει το μωρό στο σώμα της μητέρας
5. Εκτείνεται εσωτερικά από τον τράχηλο της μήτρας μέχρι την άκρη του αιδοίου
6. Φιλοξενούν τα ωκύτταρα αυτές
7. Βγαίνουν τα ούρα από εκεί
8. Εξωτερικά γεννητικά όργανα (θηλυκό)

ΚΑΘΕΤΑ

2. Η περιοχή όπου αναπτύσσεται το τρίχωμα των γεννητικών οργάνων
3. Αλλιώς έμμηνος ρύση
6. Ώριμο γεννητικό κύτταρο των θηλυκών οργανισμών

² Οι εκπαιδευτικοί θα κρίνουν αν χρειάζεται να δώσουν τις λέξεις της λύσης του σταυρόλεξου (ερηβαίο, αιδοίο, κλειτορίδα, ωάριο, ωσθήκες, κόλπος, μήτρα, ουρήθρα, εμμηνορροία). Το σταυρόλεξο δημιουργήθηκε με το πρόγραμμα www.crosswordlabs.com.

